SUOMEN ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate Change Panel

Asiantuntijalausunto. E 4/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto hiilen kestävistä kiertokuluista.

MMV 22.2.2022

Yleistä

- EU:n komission tiedonanto linjaa, että kestäviin hiilenkiertoihin päästään kolmenlaisten toimien kautta:
  - 1) vähentämällä riippuvuutta fossiilisesta hiilestä;
  - 2) kierrättämällä hiiltä jätevirroista, kestävistä biomassalähteistä ja suoraan ilmakehästä;
  - 3) poistamalla ilmakehän hiiltä biologisilla tai teknologisilla ratkaisuilla
- Tiedonanto kannustaa toimiin hiiliviljelyn ja hiilen teollisen talteenoton keinoin, ja esittää eurooppalaisen sääntelykehyksen luomista hiilen poiston sertifioimiseksi vuoden 2022 aikana.
- Aloite on hyvä keskustelun avaus

Hiilen poisto

- Poistoja tarvitaan päästövähennysten lisäksi
- Hiilenpoistojen sertifiointi ja kauppa ei saa luoda kannustimia lykätä tarvittavia päästövähennyksiä
- On tärkeää luoda toimiva järjestelmä poistoyksiköiden sääntelylle EU:ssa
  - hiilensidonnan mitattavuus, lisäisyys ja pysyvyys sekä hiilivuodon ehkäisy ovat olennaisia kysymyksiä

Poistojen liittäminen EU:n ilmastopolitiikan kokonaisuuteen

- Ei ole selkeää, miten ehdotuksen sisältö linkittyy EU:n ilmastopolitiikkaan tai mikä on vapaaehtoismarkkinoiden ja valtioiden velvoitteiden suhde
- Tarvitaan säännöt siihen, miten vapaaehtoiset yksiköt liittyvät kansallisiin velvoitteisiin ja miten tiedonannon piiriin kuuluvien nielujen mahdollinen vaihdanta eri maiden välillä voidaan toteuttaa.

Hiiliviljely

- Hiiliviljelyn toimintamallin yksityiskohdat ovat määrittelemättä
- Hiilivuotoriski tulee ottaa huomioon
- Tavoite voisi olla jopa korkeampi kuin 42 Mt
- Esitetyt toimet ovat Suomeen soveltuvia ja tukevat maatalouden päästövähennyksiä
- Hiiliviljelyn voi yhdistää biomassakasvien tuotantoon
- Suomen tulee jäsentää perusmuistiota selkeämmin hiiliviljelyn toteuttamiseen sekä mittaamiseen, raportointiin ja verifikaatioon liittyvät seikat

Teknologiset nielut

- Ilmastopaneeli yhtyy valtioneuvoston myönteiseen suhtautumiseen tiedonannon esityksiin hiilidioksidin talteenotosta, hyödyntämisestä ja varastoinnista sekä seurantavaatimuksesta talteen otetun hiilidioksidin alkuperästä
- Olisi hyvä selventää, tulevatko hiilidioksidin varastoinnin ja hyödyntämisen khk-päästöt sen maan hyväksi, jossa varsinainen talteenotto toteutetaan tai onko tarkoitus jatkossa käydä myös kauppaa eri maiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Tavoite 5 Mt on kunnianhimoinen mutta saavutettavissa
- Biopohjaisen hiilen uusiokäyttö power-to-x –ratkaisuissa on lupaava keino vähentää mm. liikenteen päästöjä.
- Suomi kannattaa perustellusti EU:n tutkimus- ja kehittämisrahoituksen hyödyntämistä teollisten hiilenkierto- ja hiilensidontaratkaisuiden kehittämisessä. Lisäksi EU:n tulisi tarkastella muiden edistämistoimien käyttöä osana EU:n ilmasto- ja energialainsäädäntöä
- Suomen tulisi edistää EU:n yhteisiä toimintatapoja ja säännöksiä varastoinnin edistämiseen niin jäsenmaissa kuin lähialueella.
- Tavoite päivittää CCS-direktiivi on hyvin perusteltu

Muut

- Puurakentaminen ja hiilen varastointi
  - Puurakentamisen ilmastohyötyjen laskelmien tulee perustua elinkaaripohjaisiin kokonaistarkasteluihin jotka ottavat huomioon hakkuiden nieluvaikutukset, puun käytön korvaushyödyt fossiilisten päästöjen vähentämisessä sekä puutuotteiden vaikutukset hiilen varastoon.
- Sininen hiili
  - Perusmuisto ei käsittele erikseen sinisen hiilen kysymyksiä. Ne liittyvät läheisesti myös merellisen monimuotoisuuden suojeluun ja rannikkoekosysteemien ennallistamiseen. Itämeri on lievä päästölähde ja päästöjä voimistaa rehevöittävä kuormitus, joten Suomen kannalta sinisen hiilensidonnan edistämiseen liittyisi paljon positiivisia sivuhyötyjä.

SUOMEN
ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate
Change Panel